

NÕUKOGU OTSUS 2013/698/ÜVJP,

25. november 2013,

ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmse mehhanismi toetamise kohta, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 26 lõiget 2 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 13. detsembril 2003 vastu Euroopa julgeolekustrateegia, milles toodi välja viis peamist liidu ees seisvat väljakutset: terrorism, massihävitussrelvade levik, piirkondlikud konfliktid, riigi läbikukkumine ja organiseeritud kuritegevus. Nendest viiest väljakutsest nelja puhul on kesksel kohal tavarelvade, sealhulgas väike- ja kergrelvade ebaseaduslikust tootmisest, üleandmisest ja levitamisest ning nende liigsest hankimisest ja kontrollimatust levikust tulenevad tagajärjed. Need suurendavad ebakindlust Sahara-taguses Aafrikas, Lähis-Idas ja mitmetes muudes maailma piirkondades, teravdades konfliktiolukorda ja raskendades konfliktijärgset rahu taastamist, seades seega tõsiselt ohtu rahu ja julgeoleku.
- (2) Euroopa Ülemkogu võttis 15.–16. detsembril 2005. aastal vastu ELi strateegia väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“), milles on sätestatud suunised ELi tegevuseks väike- ja kergrelvade valdkonnas. Strateegias käsitatakse Aafrikat kui väike- ja kergrelvade ebaseaduslikust hankimisest ja levikust kõige rohkem mõjutatud kontinenti. Selles tunnistatakse samuti, et väike- ja kergrelvade Sahara-tagusesse Aafrikasse üleandmise probleemi ei saa käsitada eraldi nende üleandmise allikate probleemist, ning öeldakse, et erilist tähelepanu tuleks pöörata väike- ja kergrelvade Aafrikas levitamise viisidele ja vahenditele, sealhulgas ebaseaduslikule vahendamisele ja transpordile.
- (3) ELi väike- ja kergrelvade strateegias on samuti kinnitatud, et liit peaks tugevdama ja toetama sanktsioonide järelevalve süsteemi ning toetama ekspordikontrolli tugevdamist ja samuti relvaekspordi käsitleva nõukogu ühise seisukoha 2008/944/ÜVJP⁽¹⁾ edendamist, muu hulgas edendades läbipaistvuse parandamise meetmeid.
- (4) 20. juulil 2001 vastu võetud väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ennetamise, tõkestamise ja likvideerimise kõiki aspekte käsitleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tegevusprogrammiga (edaspidi „ÜRO tegevusprogramm“) on kõik ÜRO liikmesriigid võtnud endale kohustuse hoida ära ebaseaduslik kauplemine väike- ja kergrelvadega, nende kõrvalesuunamine vastava loata saajatele ning eelkõige võtta ekspordilubade taotluste hindamisel arvesse väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandusse kõrvalesuunamise riski.
- (5) ÜRO Peaassamblee võttis 8. detsembril 2005 vastu riikidel ebaseaduslike väike- ja kergrelvade õigeaegset ja usaldusväärset tuvastamist ja päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise meetme.
- (6) 2007. aastal sõlmitud Aafrika ja ELi ühise strateegilise partnerlusega määratletakse väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ja liigse hankimise ärahoidmine sellise valdkonnana, kus võetakse meetmeid suutlikkuse suurendamise, võrgustikutöö, koostöö ja teabevahetuse kaudu.
- (7) 2012. aastal ÜRO tegevusprogrammi teisel läbivaatamiskonverentsil kinnitasid kõik ÜRO liikmesriigid veel kord oma võetud kohustust hoida ära väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust, sealhulgas nende kõrvalesuunamist vastava loata saajatele, ja samuti oma ÜRO tegevusprogrammis sätestatud kohustusi seoses ekspordilubade taotluste hindamisega.
- (8) ÜRO Peaassamblee võttis 2. aprillil 2013 vastu relvakaubanduslepingu teksti. Selle lepingu eesmärk on kehtestada rangeimad võimalikud ühtsed rahvusvahelised standardid tavarelvastuse rahvusvahelise kaubanduse reguleerimiseks või selle tõhustamiseks, ennetada ja likvideerida ebaseaduslikku tavarelvadega kauplemist ning ennetada nende kõrvalesuunamist. Liit peaks tõhusa relvade üleandmise kontrolli rakendamiseks toetama kõiki ÜRO liikmesriike, et tagada relvakaubanduslepingu võimalikult suur tõhusus selle jõustumisel, eelkõige seoses selle artikli 11 rakendamisega.
- (9) Liit soovib seetõttu rahastada ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ja muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmset mehhanismi, et vähendada nendega ebaseaduslikult kauplemise riski, toetamaks eespool kirjeldatud eesmärkide saavutamist,

⁽¹⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Pidades silmas ELi väike- ja kergrelvade strateegia rakendamist ning rahu ja julgeoleku edendamist, on liidu toetatavatel projektitegevustel järgmised konkreetsed eesmärgid:

- ligipäätetava ja kasutajasõbraliku ülemaailmse teabehaldussüsteemi loomine kõrvalesuunatud või salakaubana veetavaid väike- ja kergrelvi ja muid ebaseaduslikke tavarelvi ja laskemoona käsitlevate andmete jaoks („iTrace“), et anda poliitikakujundajate, tavarelvade kontrolli ekspertide ja tavarelvade ekspordikontrolli ametnike käsutusse asjakohane teave, et töötada välja tavarelvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku vastased tõhusad ja tõenditel põhinevad strateegiad ja projektid;
- kohapeal läbiviidavate uuringute tegemine konfliktide all kannatavatel aladel ringlevate väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona kohta ning kogu saadud tõendusmaterjali sisestamine teabehaldussüsteemi;
- olemasolevate poliitikakujundamise seisukohast asjakohaste väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona üleandmist käsitlevate dokumentide, sealhulgas riiklike relvaeksporti käsitlevate aruannete, ÜRO tavarelvade registrile ning väike- ja kergrelvade alase ÜRO tegevusprogrammi alusel esitatavate riikide aruannete, riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste õigusnormide tekstide ning ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevate töörühmade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja rahvusvahelise uudistemeedia koostatud väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslikku üleandmist käsitlevate aruannete tsentraliseeritud kujul esitamine;
- teadlikkuse suurendamine projekti tulemustest teavitustegevuse kaudu, aidates kaasa projekti iTrace eesmärgi täitmisele ja soovitudes selle olemasolevaid funktsioone rahvusvahelistele ja siseriiklikele poliitikakujundajatele, tavarelvade kontrolli ekspertidele ja relvaeksporti lube andvatele asutustele, ning rahvusvahelise suutlikkuse suurendamine jälgida väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslikku levikut ja samuti abistada poliitikakujundajaid rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramisel ning vähendada väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise riski. Teavitustegevus kavandatakse selliselt, et koordineerida teabejagamist ja luua püsivad partnerlused üksikisikute ja organisatsioonidega, kes on suutelised genereerima informatsiooni, mida saab sisestada süsteemi iTrace;
- olulisi poliitikaküsimusi käsitlevate aruannete esitamine, mis koostatakse tänu kohapeal läbiviidud uurimistele saadud

andmete põhjal ja sisestatakse süsteemi iTrace, rahvusvahelist tähelepanu väärivate konkreetsete valdkondade kohta, sealhulgas peamiste väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona salakaubaveo skeemide ning salakaubana veetavate relvade ja laskemoona piirkondliku leviku kohta.

Projekti, mille üksikasjalik kirjeldus on esitatud käesoleva otsuse lisas, rahastab liit.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artiklis 1 osutatud projekti tehnilist rakendamist teostab Conflict Armament Research Ltd. (edaspidi „CAR“).
3. CAR täidab oma ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Selleks lepib kõrge esindaja CARiga kokku vajaliku töökorra.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artiklis 1 osutatud projekti rakendamiseks on 2 320 000 eurot. Kogu projekti hinnanguline üldeelarve on 2 416 667 eurot, mis rahastatakse üheskoos CARiga.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja eeskirjadele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud lähtesumma nõuetekohase haldamise üle teostab komisjon. Sellel eesmärgil sõlmib komisjon CARiga asjakohase lepingu. Selles lepingus sätestatakse, et CAR tagab liidu rahalise panuse nähtavuse vastavalt selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Komisjon teatab nõukogule kõik selle protsessi käigus esilekerkivad probleemid ning nimetatud lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule CARi koostatavatele regulaarsetele kvartaliaruannetele tuginedes aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruannete põhjal viib nõukogu läbi hindamise.
2. Komisjon annab aru artiklis 1 osutatud projekti finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.
2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 24 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumisest ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 25. november 2013

Nõukogu nimel

eesistuja

D. PAVALKIS

LISA

Väike- ja kergrelvadest ja muudest ebaseaduslikest tavarelvadest ja laskemoonast teavitamise ülemaailmne mehhanism iTrace**1. ÜVJP alusel antava toetuse taust ja põhjendus**

- 1.1. Käesolev otsus lähtub varasematest järjestikustest nõukogu otsustest, mis võeti vastu väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade kõrvalesuunamise ja salakaubaveo destabiliseeriva mõju vastu võitlemiseks. Väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslik levik on peamine tegur riikide stabiilsuse nõrgendamisel ja konfliktide teravdamisel, mis on tõsiseks ohuks rahule ja julgeolekule. Nagu ELi väike- ja kergrelvade strateegias märgitud, on Aafrika jätkuvalt kontinent, mis on kõige enam mõjutatud sisekonfliktidest, mida muudab hullemaks väike- ja kergrelvade destabiliseeriv sisseevool. Aafrika rahuvalveoperatsioonide ja relvaembargode suur arv illustreerib selgelt Aafrika riikidele väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ebaseaduslikust hankimisest ja levikust tuleneva ohu ulatust. Ebaseaduslik väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade levik mõjutab samamoodi ka teisi maailma piirkondi, sealhulgas Ladina- ja Kesk-Ameerikat, Kesk- ja Ida-Aasiat, Balkani riike ja Lähis-Ida.

Rahvusvahelisel kogukonnal puudub praegu oluline kontrolli- ja diagnostikavõime väike- ja kergrelvade ja muude ebaseaduslike tavarelvade ebaseadusliku leviku vastase võitluse valdkonnas. See tuleneb kolmest omavahel seotud tegurist. Esiteks toimub suurem osa tavarelvade salakaubaveost maismaa kaudu ning konfliktidest mõjutatud piirkondades, kus kohapealne kontroll on puudulik. Teiseks on olemasolev kontrollivõime nõrgalt ühendatud, ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevad töörihmad, rahuvalvemissioonid ja valitsusvälised organisatsioonid on üksteisest suhteliselt isoleeritud ning nendelt saadav teave on killustatud. Kolmandaks ei anna piiratud ja kooskõlastamata kontroll poliitikakujundajatele vajalikku teavet leviku tõkestamise poliitika kujundamiseks.

Käesoleva otsuse eesmärk on anda poliitikakujundajatele, relvakontrolli ekspertidele ja relvaekspordi kontrolli ametnikele süstemaatilisel koostatud asjakohast teavet, mis võimaldab neil töötada välja tõhusad tõenditel põhinevad leviku tõkestamise strateegiad väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja nende laskemoona ebaseadusliku leviku vastu, et parandada rahvusvahelist ja piirkondlikku julgeolekut. Sellega toetatakse neid eduka reageeriva strateegia kombineerimisel sobiva ennetava tegevusega, et tõkestada ebaseaduslik pakkumine ja nõudlus, ning tõhusa tavarelvade kontrolli tagamisel kolmandates riikides.

- 1.2. Käesolev otsus näeb ette üldsusele ligipääsetava internetipõhise süsteemi loomise, mille kaudu jälgitakse ebaseaduslike väike- ja kergrelvi ning muid ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona, koondades andmed konkreetsete relvatüüpide, tarnijate, üleandmise suundumuste ja ebaseaduslike saajate kohta („iTrace“). Konfliktidest mõjutatud piirkondadele keskenduv iTrace on ülemaailmne teavitamise mehhanism, mis võimaldab riikide valitsustel jälgida väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja nende laskemoona salakaubavedu ning analüüsida kõrvalesuunamise juhtumeid. See on esimene ülemaailmne mehhanism väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona salakaubaveo süstemaatiliseks jälgimiseks ja seega aitab see teha kindlaks sobivad meetmed nende kõrvalesuunamise ja salakaubaveo riski vähendamiseks. Kui jõustub relvakaubandusleping, aitab see ka teostada järelevalvet relvakaubanduslepingu rakendamise üle, anda ulatuslikku teavet relvakaubanduslepingu rakendamist käsitlevate aruannete jaoks ja tugevdada riikide valitsuste võimet näha ette relvaekspordi loa andmise mõju.

Käesolev otsus näeb ette keeruka teabehaldustarkvara kohandamise, internetipõhise portaali loomise, milles on täies ulatuses võimalik sooritada otsinguid, et kaardistada relvade ebaseaduslikud üleandmised georuumiliselt, ja kohapealsete uuringute programmi, mille tulemusel sisestatakse iTrace'i reaalajas tõendusmaterjali relvade ebaseadusliku üleandmise kohta. Otsus näeb samuti ette iTrace'i sisestatava relvade salakaubavedu käsitleva olemasoleva tõendusmaterjali läbivaatamise ja kontrollimise.

2. Üldised eesmärgid

Järgnevalt kirjeldatava tegevusega toetatakse rahvusvahelist kogukonda väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo destabiliseeriva mõju vastu võitlemisel. Sellega antakse poliitikakujundajatele, relvakontrolli ekspertidele ja relvaekspordi kontrolli ametnikele asjakohast teavet, mis võimaldab neil töötada välja tõhusad tõenditel põhinevad leviku tõkestamise strateegiad väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku vastu, et parandada rahvusvahelist ja piirkondlikku julgeolekut. Tegevus hõlmab täpsemalt järgmist:

- konkreetselt teabe esitamine salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade kohta, mis on vajalik väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse alase ÜRO tegevusprogrammi rakendamise tõhusamaks jälgimiseks;
- konkreetselt teabe esitamine, et tugevdada riikidel ebaseaduslike väike- ja kergrelvade õigeaegset ja usaldusväärset tuvastamist ja päritolu kindlakstegemist võimaldava rahvusvahelise vahendi (ITI) rakendamist;
- konkreetselt teabe esitamine, et jälgida väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona konfliktidest mõjutatud piirkondadesse või rahvusvahelistele terroriorganisatsioonidele tarnimisega seotud peamisi marsruute ja üksuseid ning tõendite esitamine ebaseadusliku kaubandusega tegelevate rühmituste ja üksikisikute kohta toetamiseks riikides läbiviidavaid kohtumenetlusi;

- d) võimaluse loomine asjaomaste ÜRO organite, missioonide ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonide vahelise koostöö parandamiseks väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade päritolu kindlakstegemise valdkonnas ning teabe otsene esitamine olemasolevate jälgimismehhanismide, sealhulgas Interpoli iARMSi toetamiseks;
- e) asjakohase teabe esitamine rahvusvahelise koostöö ja abi prioriteetsete valdkondade kindlakstegemiseks, et võidelda tõhusalt väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona kõrvaesuunamise ja salakaubaveo vastu, nagu varude julgeoleku ja piirihaldusealaste projektide rahastamine;
- f) mehhanismi kehtestamine, et abistada relvakaubanduslepingu jõustumisel selle rakendamise järelevalves, eelkõige üleantud tavarelvade kõrvaesuunamise tuvastamiseks, ning abistada valitsusi kõrvaesuunamise riski hindamisel enne tavarelvade ekspordi, eelkõige kõrvaesuunamise riski relvi ostvas riigis või soovimatutel tingimustel toimuva re-eksporti riski.

3. Projekti pikaajaline jätkusuutlikkus ja tulemused

Tegevusega luuakse püsiv raamistik väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona ebaseadusliku leviku pidevaks jälgimiseks. Eeldatakse, et sellega täiendatakse põhjalikult olemasolevaid relvadega seotud andmeid ja toetatakse oluliselt tõhusa tavarelvade kontrolli ja relvaeksporti kontrolli poliitika sihipärast kujundamist. Täpsemalt öeldes, projekti tulemusena:

- a) töötatakse välja teabehaldussüsteem, mis tagab ebaseaduslike tavarelvade andmete kogumise ja analüüsi pika aja vältel (minimaalselt kümme aastat);
- b) antakse tavarelvade kontrolli poliitika kujundajate ja ekspertide käsutusse vahend tõhusamate strateegiate koostamiseks ning abi ja koostöö valdkondade kindlakstegemiseks (näiteks tehes kindlaks allpiirkondlikud või piirkondlikud koostöö-, kooskõlastamis- ja teabejagamismehhanismid, mis on vaja luua või mida on vaja tugevdada; tehes kindlaks ebatavalised riiklikud varud, ebaseadusliku üleandmise marsruudid, nõrk piirkontrolli teostamine ja ebapiisav õiguskaitsealane suutlikkus);
- c) tagatakse paindlikkus luua poliitika seisukohalt asjakohast teavet, olenemata kiirelt muutuvatest poliitilistest nõuetest;
- d) suurendatakse oluliselt rahvusvaheliste relvi jälgivate organisatsioonide ja isikute tegevuse tulemuslikkust, luues pidevalt laieneva haardega teabejagamismehhanismi.

4. Tegevuse kirjeldus

4.1. Projekt 1. Relvade päritolu kindlakstegemise ülemaailmse teabehaldussüsteemi iTrace ja internetipõhise kaardistamisportaali loomine

4.1.1. Projekti eesmärk

Projektiga töötatakse välja tarkvara, mis on vajalik kõrvaesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvi ning muid tavarelvi ja laskemoona käsitleva teabe töötlemiseks, kontrollimiseks ja kaardistamiseks. Relvi puudutava teabe töötlemiseks kohandatakse süsteemi Dfuzze Information Management System, mis on juba kasutusel mitmes riiklikus politsei- ja luurealitusel. See süsteem võimaldab teha ka võrgustiku organisatoorse analüüsi, et jälgida terrorirühmituste ja kuritegelike organisatsioonide relvade salakaubaveo alaseid tegevusi, muu hulgas finantsalaseid seoseid. Põhjalikult muudetakse süsteemi Dfuzze georuumilise kaardistamise funktsiooni, et võimaldada luua iTrace-i otsingu tegemist ja üldsuse juurdepääsu võimaldav internetipõhine kaardistamisportaal ja sellega seotud andmete allalaadimise funktsioonid.

4.1.2. Projekti tegevused

Selle projekti raames tehakse järgmist:

- a) serverite, arvutus- ja võrguinfrastruktuuri soetamine, mis on vajalik väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona päritolu kindlakstegemist puudutava teabe haldamise ülemaailmse süsteemi iTrace ja internetipõhise kaardistamisportaali tööks;
- b) süsteemi Dfuzze Information Management System ostmine ja muutmine, eelkõige andmeväljade ümberkategoriseerimine ja süsteemi iTrace internetipõhise kaardistamisportaali loomine.

4.1.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena:

- a) võimaldatakse kõigil interneti kaudu kasutajatel sirvida andmeid konkreetse asukoha, riigi, piirkonna või kontinendi kaupa;
- b) tehakse kindlaks ja esitatakse visuaalsed tõendid kõrvaesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kohta vastavas asukohas, riigis, piirkonnas või kontinendil;
- c) kantakse internetipõhisele maailmakaardile üleandmise kuupäevad, ebaseadusliku tarne marsruudid ja osalevate salakaubavedajate andmed iga kirje kohta, mis on tehtud (tuhandete hulgas) salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona kohta;

- d) kogutakse automaatselt andmeid sarnaste juhtumite kohta (sama tüüpi, sama tootjariigi või samasse tooteseeriasse kuuluvad väike- ja kergrelvad ning muud tavarelvad ja laskemoon) ning kantakse vastavad kirjed ja nende asukoht internetipõhisele maailmakaardile;
- e) tehakse kindlaks ja kaardistatakse seosed eri tüüpi kõrvalesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona vahel või rahvusvaheliste salakaubavedusid korraldavate organisatsioonide vahel;
- f) koostatakse põhjalikud aruanded (näiteks kõrvalesuunamise ulatuse kohta teatavas riigis või kõrvalesuunatud tavarelvade päritolu kohta), mis esitatakse PDF-formaadis;
- g) olemasolevate poliitikakujundamise seisukohast asjakohaste väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona üleandmist käsitlevate dokumentide, sealhulgas riiklike relvaeksporti käsitlevate aruannete, ÜRO tavarelvade registrile ning väike- ja kergrelvadealase ÜRO tegevusprogrammi raames esitatavate riikide aruannete, asjaomaste riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste õigusnormide tekstide ning ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevate tööriühmade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja rahvusvahelise uudistemeedia koostatud väike- ja kergrelvade ning muude ebaseaduslike tavarelvade ja laskemoona ebaseaduslikku üleandmist käsitlevate aruannete esitamine riikide kaupa ja üldiselt;
- h) luuakse sujuv ühendus Interpoli iARMSiga, mis võimaldab Interpolil võrrelda süsteemis iARMS registreeritud kuriteos kasutatud relvi süsteemis iTrace olevate andmetega konfliktides kasutatavate relvade kohta;
- i) koostatakse kindlaksmääratud formaati järgivad riskihindamise aruanded, et toetada tavarelvade kontrolli eksperte selliste prioriteetsete valdkondade kindlaksmääramisel, kus parandada olukorda, pakkuda abi ja teha koostööd, ning abistada relvaeksporti lube andvaid riiklike asutusi konkreetsete kõrvalesuunamise riskide märkamisel.

4.1.4. Projekti rakendamise näitajad

Projektiga luuakse tasuta, üldsusele juurdepääsetav, internetipõhine kaardistamissüsteem, millele juurdepääs ei ole võimalikele kasusaajatele piiratud.

4.1.5. Projekti kasusaajad

Kui süsteemi iTrace on andmed sisestatud (vt punkte 4.2 ja 4.3), saab selle kaudu ulatuslikku teavet, mis on konkreetselt mõeldud (kuid mitte ainult) riiklikele relvakontrolli poliitika kujundajatele, relvaeksporti lube andvatele asutustele, piirkondlikele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele (sealhulgas ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevad tööriühmad, ÜRO rahuvalvemissioonid, ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC), ÜRO desarmeerimisküsimuste büroo (UNODA) ja Interpol), valitsusväliste uurimisasutustele (sealhulgas Bonni Rahvusvaheline Ümberkorralduskeskus (BICC), rahuteemaliste teadusuuringute ja teabe keskus (GRIP), Stockholmi Rahvusvaheline Rahu-uuringute Instituut (SIPRI) ja Small Arms Survey), eri huve edendavatele organisatsioonidele (sealhulgas Amnesty International ja Human Rights Watch) ning rahvusvahelisele uudistemeediale.

- 4.2. Projekt 2. Kohapealsed uuringud ja tagasiulatav analüüs, mis on vajalik väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamist ja salakaubandust käsitleva reaajas dokumenteeritud andmetel põhineva tõendusmaterjali ja muude andmete süsteemi iTrace'i sisestamiseks.

4.2.1. Projekti eesmärk

Projekti raames uuritakse kohapeal väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona ringlust konfliktidest mõjutatud piirkondades. See projekt on pilootalgatus, mille eesmärk on kinnitada iTrace'i kasulikkust, genereerides ajakohast teavet väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo kohta Sahara-taguse piirkonna riikides. See hõlmab mitut ELi liikmesriikidele erilist muret valmistavat riiki, muu hulgas näiteks Kesk-Aafrika Vabariiki, Liibüat, Malit, Nigerit, Lõuna-Sudaani, Sudaani ja Somaaliat. Peale selle tehakse projekti raames tagasiulatav analüüs, et kanda süsteemi iTrace kontrollitud olemasolev teave asjaomaste üleandmistele kohta, mis on kogutud muudelt organisatsioonidelt kui CAR.

4.2.2. Projektitegevused

Selle projekti raames tehakse järgmist:

- a) lähetatakse kvalifitseeritud relvaeksperdid, et teha kohapeal Sahara-taguse piirkonna riikides esinenud relvastatud konfliktidest saadud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning muude ebaseaduslike tavarelvade, laskemoona ja materjali analüüs;
- b) viiakse läbi ebaseaduslike väike- ja kergrelvi ning muud ebaseaduslike tavarelvi, laskemoona ja nende kasutajaid käsitleva tõendusmaterjali, sealhulgas relvadest, nende komponentidest ning sise- ja välismärgistusest tehtud fotode, pakendite, seonduvate transpordidokumentide ja kohapealsete uuringute tulemuste (kasutajad, tarnijad ja üleandmise marsruudid) analüüs, läbivaatamine ja kontroll;

- c) vaadatakse läbi ja kontrollitakse hiljutisi ajaloolisi tõendusmaterjale asjaomaste väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona üleandmise kohta, mille on kogunud muu organisatsioon kui CAR, sealhulgas ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevate töörühmade, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja rahvusvahelise uudistemeedia aruandeid;
- d) kogu kogutud ja läbi vaadatud tõendusmaterjal sisestatakse iTrace i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali;
- e) tehakse kindlaks kohalikud partnerid ja toetatakse neid, et tagada pidev andmete kogumine iTrace i toetuseks nii kavandatavate tegevuste vältel kui ka pärast seda;
- f) suheldakse ELi liikmesriikide valitsustega, et määrata riiklikud kontaktpunktid ja kehtestada kooskõlastusmehhanism, et selgitada CARI teostatava uurimise ulatust ja lahendada võimalikud huvide konfliktid enne uurimise läbiviimist.

Projekt rakendatakse etappide kaupa kogu iTrace iga seotud projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.2.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena:

- a) dokumenteeritakse kohapeal Sahara-taguse piirkonna konfliktidest mõjutatud piirkondades kõrvalesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade ja laskemoona füüsilised tõendid;
- b) CARI ja muude organisatsioonide kui CAR poolt kogu piirkonnas kõrvalesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kohta kogutud tõendusmaterjali alusel kontrollitakse ebaseadusliku kaubanduse juhtumeid ja selgitatakse välja sellised juhtumid;
- c) esitatakse konkreetne visuaalne tõendusmaterjal kõrvalesuunatud või salakaubana veetud väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona kohta, sealhulgas esemete fotod, seerianumbrid, tehasetähised, kastid, pakendite loetelud, tärneldokumendid ja lõppkasutaja tõendid;
- d) esitatakse ebaseadusliku tegevuse kirjeldavad ülevaated, sealhulgas salakaubaveo marsruutidest ning kõrvalesuunamise ja ebaseaduslikus üleandmises osalevatest isikutest, ja toetavate tegurite hinnang (käsitledes muu hulgas varude ebatõhusat haldamist ja julgeolekut ning taotluslikke riigi juhitavaid ebaseadusliku tarne võrgustikke);
- e) sisestatakse nimetatud tõendusmaterjal iTrace i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali avalikuks levitamiseks.

4.2.4. Projekti rakendamise näitajad

Toimub kuni 30 kohapealset lähetust (sealhulgas vajaduse korral pikendatud lähetused) kaheaastase perioodi jooksul, et genereerida tõendusmaterjal iTrace i teabehaldussüsteemi ja internetipõhisesse kaardistamisportaali sisestamiseks.

4.2.5. Projekti kasusaajad

Kasusaajate täieliku loetelu (mis on kõigi käesolevas otsuses loetletud projektide puhul sama) kohta vt punkti 4.1.5 eespool.

4.3. Projekt 3. Suhtlemine sidusrühmadega ja rahvusvaheline kooskõlastamine

4.3.1. Projekti eesmärk

Projektiga demonstreeritakse iTrace ist tulenevat kasu rahvusvahelistele ja riiklikele poliitikakujundajatele, tavarelvade kontrolli ekspertidele ja relvaekspordi lube andvatele asutustele. Teavitustegevus kavandatakse selliselt, et koordineerida teabejagamist ja luua püsivad partnerlused üksikisikute ja organisatsioonidega, kes on suutelised genereerima informatsiooni, mida saab sisestada süsteemi iTrace.

4.3.2. Projekti tegevused

Selle projekti raames tehakse järgmist:

- a) CARI töötajad peavad kahel Brüsselis toimival konverentsil ettekandeid. Ettekannetel demonstreeritakse süsteemi iTrace, pöörates eriti tähelepanu 1) sellest tulenevale konkreetsele kasule ÜRO tegevusprogrammi ja relvakaubanduslepingu rakendamise järelevalves; 2) selle kasulikkust rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel ning 3) selle kasulikkusele relvaekspordi lube andvatele asutustele riskihindamise profiilide koostamise mehhanismina;
- b) CARI töötajad esitavad ettekandeid erinevatel rahvusvahelistel konverentsidel (EL, ÜRO, OSCE ja piirkondlikud organisatsioonid, sealhulgas Aafrika Liit, Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendus (ECOWAS) ning Ida-Aafrika järve piirkonnas, Somaalia poolsaarel ja piirnevates riikides tegutsev väikerelvade piirkondlik keskus (RECSA)). Ettekannetel demonstreeritakse süsteemi iTrace poliitikakujundajatele, et anda uut hoogu partnerlustele ja luua püsivad partnerlusi isikute ja organisatsioonidega, kes on suutelised genereerima teavet, mida saab sisestada iTrace i süsteemi, ja abistada poliitikakujundajaid rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel.

Projekt rakendatakse kogu iTrace iga seotud projekti kaheaastase perioodi jooksul.

4.3.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena:

- a) soovitatakse iTrace i kasulikkust riikide ja rahvusvaheliste poliitikakujundajatele, kes töötavad väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade kontrolli ja relvade ekspordikontrolli käsitlevate lepingute (ÜRO tegevusprogramm ja relvakaubandusleping) rakendamise ja nende rakendamise hindamise nimel;
- b) antakse asjakohast teavet, et abistada poliitikakujundajaid ja tavarelvade kontrolli eksperte rahvusvahelise abi ja koostöö prioriteetsete valdkondade kindlakstegemisel ning tõhusate relvade leviku vastaste strateegiatega väljatöötamisel;
- c) esitatakse relvaekspordi lube andvatele asutustele põhjalikku teavet iTrace i kohta ja selle kohta, millist kasu saab sellest lisaks tagasiside ja süsteemi parandamise võimaluse tagamisele riskihindamisel;
- d) laiendatakse tavarelvade ja laskemoona kõrvalesuunamise ja salakaubaveo kohapeal läbiviidavas uurimises osalevate väike- ja kergrelvade ja muude tavarelvade kontrolli ekspertide rühmi ja arendatakse nende võrgustikke;
- e) parandatakse väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona päritolu kindlakstegemise kui ÜRO tegevusprogrammi ja relvakaubanduslepingu ning muude rahvusvaheliste ja piirkondlike relvakontrolli ja relvaekspordi kontrolli alaste õigusaktide rakendamise järelevalve abistamise viisi mainet rahva hulgas.

4.3.4. Projekti rakendamise näitajad

CARI töötajad osalevad kuni 12 konverentsil, millest kaks toimub Brüsselis. Kõigil nendel konverentsidel tehakse ettekanne iTrace i kohta. Lõpparuandesse lisatakse nende konverentside kavad ja lühikokkuvõtted.

4.3.5. Projekti kasusaajad

Kasusaajate täieliku loetelu (mis on kõigi käesolevas otsuses loetletud projektide puhul sama) kohta vt punkti 4.1.5 eespool.

4.4. Projekt 4. Poliitikat käsitlevad aruanded süsteemis iTrace

4.4.1. Projekti eesmärk

Projekti käigus esitatakse olulisi poliitikaküsimusi käsitlevaid aruandeid, mis põhinevad kohapeal läbiviidud uurimiste tulemusel genereeritud andmetel, mis edastatakse iTrace i süsteemi kaudu. Aruanded koostatakse toonitavaks konkreetseid rahvusvaheliselt muret põhjustavaid valdkondi, sealhulgas väike- ja kergrelvade ning muude tavarelvade ja laskemoona salakaubaveo skeemid ning salakaubana veetud relvade ja laskemoona piirkondlik levik, ja rahvusvahelist tähelepanu vajavaid prioriteetseid valdkondi.

4.4.2. Projektitegevused

Tehakse põhjalik analüüs, mille tulemusel koostatakse, vaadatakse läbi, toimetatakse ja avaldatakse neli iTrace iga seotud poliitikaaruannet.

4.4.3. Projekti tulemused

Projekti tulemusena:

- a) koostatakse neli aruannet, millest igaüks käsitleb erinevat rahvusvaheliselt muret põhjustavat küsimust;
- b) tagatakse iTrace iga seotud poliitikaaruannete levitamine kõigisse ELi liikmesriikidesse;
- c) töötatakse välja sihipärane teavitusstrateegia, et tagada maksimaalne ülemaailmne haare;
- d) hoitakse tegevus nähtavana poliitilisel areenil ning rahvusvahelises uudistemeedias, muu hulgas edastades ebaseaduslikke relvi käsitlevat teavet, esitades poliitika seisukohast asjakohaseid analüüse käimasolevate relvakontrolli protsesside toetuseks ja kohandades aruandeid rahvusvahelise uudistemeedia maksimaalse huvi äratamiseks.

4.4.4. Projekti rakendamise näitajad

Kavandatava tegevuse jooksul koostatakse neli internetipõhist iTrace iga seotud poliitikaaruannet, mida levitatakse kogu maailmas.

4.4.5. Projekti kasusaajad

Kasusaajate täieliku loetelu (mis on kõigi käesolevas otsuses loetletud projektide puhul sama) kohta vt punkti 4.1.5.

5. Asukohad

Projekt 1 viiakse läbi Ühendkuningriigis. Projektiga seoses tunnistatakse, et kohapealsete uurimiste tulemusi ei saa vahemaa tagant reprodutseerida ning projekt 2 eeldab tavarelvade ekspertide ulatuslikku lähetamist kohapeale, Sahara-taguse piirkonna riikidesse. Neid lähetusi hinnatakse ühekaupa, arvestades julgeolekut, juurdepääsu ja teabe kättesaadavust. CAR on juba loonud kontaktid või on läbi viimas projekte paljudes asjaomastes Sahara-taguse piirkonna riikides. Projekt 3 viiakse läbi rahvusvahelistel konverentsidel kogu maailmas, et tagada projekti maksimaalne nähtavus. Projekt 4 viiakse läbi Ühendkuningriigis.

6. Kestus

Projektide eeldatav kogukestus on 24 kuud.

7. Rakendusüksus ja ELi nähtavus

7.1. Käesoleva otsuse tehniline rakendamine tehakse ülesandeks CARile. CAR täidab oma ülesannet kõrge esindaja vastutusel

CAR kujunes välja relvade uurijate kasvavast võrgustikust, mis on alates 2006. aastast teinud eesrindlikku tööd tavarelvade ja laskemoona tuvastamise ja päritolu kindlakstegemise valdkonnas. See on ainus väljaspool ÜRO süsteemi tegutsev organisatsioon, mis tegeleb eranditult tavarelvade, laskemoona ja nendega seotud materjalide tuvastamise ja päritolu kindlakstegemise kohapeal, praegu aset leidvates relvastatud konfliktides ning selle tegevuse ulatus on suurem kui ÜRO järelevalverühmadel, kes keskenduvad üksnes riikidele, mille suhtes on kehtestatud sanktsioone.

Selle tegevus on ka rohkem spetsialiseeritud kui olemasolevate valitsusväliste relvakontrolli organisatsioonide nagu BICC, GRIP, SIPRI ja Small Arms Survey (SAS) tegevus. CAR, mis loodi nimetatud organisatsioonidega konsulteerides, ⁽¹⁾ täidab olulise tühimiku nende uurimis- ja analüüsitegevustes. See tuleneb sellest, et nad kalduvad keskenduma kas makrotasandi uuringute koostamisele (kaubandusstatistika analüüsi ja kolmandatest riikidest lähtuva salakaubaveo andmete genereerimine) või kesktasandil konkreetsetes riikides tehtavale tööle (sageli tegeledes relvastatud vägivalla uurimisega, mis ei ole suunatud otseselt relvadele).

Erinevalt nendest organisatsioonidest keskendub CAR üksnes relvade tuvastamisele ja päritolu kindlakstegemisele kohapeal. See üksikjuhtumite uurimise lähenemisviis ja selle läbiviimiseks vajalik tehniline suutlikkus on oluline selleks, et põhjalikult kaardistada tavarelvade konfliktiolukorras olevatesse riikidesse või nende riikide siseselt kõrvalsuunamist, mida rahvusvaheline kogukond ei jälgi praegu piisavalt. Selleks saab CAR väikesed, kümme või enam aastat relvadega seotud erialast kogemust omavate uurijate rühmad konfliktidest mõjutatud piirkondadesse, et analüüsida ja dokumenteerida ebaseaduslikke relvi kohapeal. ÜRO teeb samuti tööd selleks, et abistada, kooskõlastada ja kontrollida kohapeal töötavate ÜRO sanktsioonide järelevalvega tegelevate rühmade, ÜRO missioonide töötajate, ajakirjanike ning sõltumatute uurijate läbiviidavaid uurimisi.

See keskse tähtsusega pädevus on ainus võimalus genereerida üksikasjalikku relvadega seotud teavet, mis on vajalik ülemaailmse ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning muudest tavarelvadest teavitamise süsteemi, nagu iTrace, andmetega täitmiseks.

7.2. ELi nähtavus

CAR peaks võtma vajalikke meetmeid teadvustamiseks avalikkusele asjaolu, et tegevus on täies ulatuses liidu rahastatud. Sellised meetmed viiakse ellu kooskõlas komisjoni teatisega ning komisjoni sätestatud ja avaldatud Euroopa Liidu välis teenistuse nähtavuse käsiraamatuga.

CAR tagab seega liidu panuse nähtavuse sobivate märkide ja reklaami kaudu, toonitades liidu rolli, tagades liidu meetmete läbipaistvuse ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti liidu toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus loodavas materjalis esitatakse liidu lippu silmapaistval viisil kooskõlas liidu suunistega lipu nõuetekohase kasutamise ja kujutamise kohta.

8. Aruannete esitamine

CAR koostab seega regulaarselt kvartaliaruandeid.

⁽¹⁾ iTrace i projekti kontseptsiooni väljatöötamisel konsulteeris CAR palju BICC, GRIP, SASi ja SIPRIga. Kõik neli organisatsiooni ütlevad, et a) neil ei ole tehnilist suutlikkust sellist laadi projekti ellu viia, b) selle läbiviimine tähendaks nende jaoks oma uurimiskavade radikaalset muutmist ja ekspertide töölevõtmist, ning c) iTrace aitaks oluliselt kaasa nende uurimistöole, tehes kättesaadavaks puuduolevad kohapeal kogutud tabel põhinevad kaardistatud andmed, mis täiendab praegu järgitavat relvakaubanduse „distantsilt” jälgimise lähenemisviisi.